

**СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І
МЕНЕДЖМЕНТУ**

Затверджено Вченою Радою
Східноєвропейського університету
економіки і менеджменту

«11» 03 2020 р.

Протокол № 6

Ректор С.О. Шамара

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ**

Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Спеціальність	072 Фінанси, банківська справа та страхування
Освітня програма	«Фінанси, банківська справа та страхування»
Освітній ступінь	МАГІСТР

Розглянуто та схвалено
на засіданні Приймальної комісії
ВНЗ «СУЕМ»

Протокол № 4 від 03 2020 р.

Відповідальний секретар ПК
 Ю.Ю. Сиволап

Черкаси 2020

ЗМІСТ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	3
ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	5
Завдання з дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання»	5
Завдання з дисципліни «Банківські операції».....	6
Завдання з дисципліни «Бюджетна системи»	6
<i>Розрахункові задачі</i>	7
ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ АБИТУРІЄНТІВ ЩО ВСТУПАЮТЬ ЗА НЕСПОРІДНЕНИМИ СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ	11
Завдання додаткового вступного випробування.....	11
<i>Розрахункові задачі</i>	13
СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ....	16
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	17
СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ	18

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Метою програми вступного випробування для вступників освітнього ступеня «Магістр» зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» є виявлення рівня знань абітурієнтів що вже здобули ОС «бакалавр» або ОКР «спеціаліст» за напрямом підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування», а також можливості їх подальшого навчання за освітньою програмою підготовки магістрів зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

На навчання для здобуття освітнього ступеня магістра приймаються особи, які здобули освітній ступень бакалавра або спеціаліста та мають здібності до оволодіння знаннями, вміннями і навичками в галузі природничо-наукових, загальноекономічних та конкретно-економічних наук. Обов'язковою умовою є вільне володіння державною мовою та англійською (німецькою) мовою на розмовному рівні.

Вимоги до рівня знань і умінь вступників. Абітурієнт під час вступу до магістратури має поєднувати глибоку теоретичну і практичну підготовку, досконало володіти матеріалом відповідно до програм дисциплін підготовки бакалаврів; постійно поповнювати свої знання, розширювати світогляд, підвищувати рівень своєї культури, вміти на практиці використовувати принципи наукової організації навчання і праці.

До вступника пред'являються такі вимоги: висока працездатність, активність до сприйняття інформації, висока ступінь концентрації уваги, здатність до алгоритмізації дій, аналітичність мислення, дослідницька здібність, здатність до ризику, комунікабельність тощо. До психологічних властивостей та якостей особи, що є протипоказаними для професійної діяльності в сфері фінансів, належать: нечесність, відсутність уваги до інтересів людей, невміння і небажання працювати, слабка концентрація фізичних і розумових сил та уваги, значні труднощі у сприйнятті інформації.

Вступник, до магістратури спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування», повинен засвоїти на рівні, що встановлюється освітніми програмами, дисципліни для підготовки бакалаврів, сукупність наступних видів знань, умінь і навичок:

- володіти теоретичними знаннями і практичними навичками, які дозволятимуть засвоїти зміст навчання у вищому навчальному закладі;
- вміти самостійно підвищувати свій загальноосвітній і спеціальний рівень знань;
- застосовувати одержані знання при вирішенні науково-практичних, інформаційно-пошукових та інших завдань;
- знати теоретичні основи економічних процесів і явищ, суть економічної політики незалежної української держави;
- знати основи математики; володіти математичними поняттями і фактами; володіти основними математичними вміннями і навичками, основами механізованої комп'ютерної обробки інформації;
- знати і використовувати основні поняття української мови, правильно проводити їх правопис; знати основні твори української літератури;
- вміти на основі аналізу конкретних ситуацій робити висновки і приймати відповідні рішення, мати здібності до виконання на високому рівні своїх обов'язків;

- правильно оцінювати сучасні процеси в економіці і політиці України, тенденції розвитку світової економіки;
- володіти письмово і усно як мінімум, однією з іноземних мов, які використовуються у міжнародному спілкуванні;
- мати загальну високу культуру, а також потреби в постійній самоосвіті і професійному удосконаленні;
- володіти сучасною технікою комп'ютерного програмування, комп'ютерною методикою обробки даних;
- володіти сучасними методами інформаційного пошуку для забезпечення можливості постійного оновлення знань.

Умови участі у вступному випробуванні. До вступного випробування допускаються особи, що подали до приймальної комісії заяву на вступ та всі необхідні документи у визначеному правилами прийому порядку та були допущенні до конкурсного відбору до складання вступного випробування.

У ході вступного випробування використовуються такі **форми контролю знань і умінь вступників**:

1. Результати єдиного вступного іспиту з іноземної мови у формі ЗНО
2. Складання фахового вступного іспиту, що включає:
  - відповіді на теоретичні завдання;
  - розв'язання задач.
3. Співбесіду з членами комісії за результатами перевірки знань.

Форма проведення вступного випробування. Вступні випробування проводяться у письмовій формі. На підготовку письмових відповідей надається дві академічні години. Підготовка відповідей – в академічній аудиторії в присутності членів екзаменаційної комісії.

Письмові відповіді повинні бути акуратно і розбірливо написаними ручкою на спеціально проштемпельованих аркушах формату А4 (виданих безпосередньо на початку випробувань). На кожному із аркушів студентом зазначається номер варіанту завдання та прізвище, ім'я та по-батькові абітурієнта.

Завершується вступне випробування обговоренням опрацьованих питань та співбесідою абітурієнта з членами екзаменаційної комісії.

За результатами перевірки комплексного письмового іспиту екзаменаційна комісія виставляє оцінку, яка враховується при визначенні конкурсного балу, необхідного для вступу до магістратури.

ЗМІСТ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

У програму фахового вступного випробування з метою діагностування знань і умінь вступників включено наступні навчальні дисципліни:

- Фінансова діяльність суб'єктів господарювання;
- Банківські операції;
- Бюджетна система.

За структурою письмове вступне випробування складається з наступних елементів, які входять до кожного з білетів:

- теоретичні питання: до кожного з білетів входить 3 питання;
- задачі: до кожного з білетів входить 2 задачі.

Нижче надано перелік теоретичних питань з дисциплін включених до програми; вихідні дані для розрахункових задач.

За результатами написання іспиту виставляється оцінка, яка враховується при визначенні загального балу, необхідного для вступу.

Співбесіда з членами комісії за результатами перевірки знань. Після написання комплексного іспиту з фаху абітурієнти проходять співбесіду з членами екзаменаційної комісії.

За результатами написання іспиту та співбесіди надається рекомендація до зарахування абітурієнтів на навчання за ОС «магістр».

Завдання з дисципліни «Фінансова діяльність суб'єктів господарювання»

Теоретичні питання

1. Зміст та основні завдання фінансової діяльності підприємства.
2. Організація фінансової діяльності підприємства.
3. Форми фінансування підприємств.
4. Критерії прийняття фінансових рішень.
5. Критерії прийняття рішення про вибір правової форми організації бізнесу.
6. Власний капітал, його функції та складові.
7. Статутний капітал і корпоративні права підприємства.
8. Резервний капітал підприємства, його види та джерела формування.
9. Класифікація внутрішніх джерел фінансування підприємства.
10. Самофінансування підприємств.
11. Показники Cash-flow.
12. Зміст, значення та основні завдання дивідендної політики.
13. Ефективність дивідендної політики.
14. Позичковий капітал підприємства, його ознаки та складові.
15. Фінансові та комерційні кредити.
16. Факторинг.
17. Реорганізація як специфічний напрям фінансової діяльності підприємства.
18. Перетворення як особлива форма реорганізації підприємства.
19. Сутність і класифікація фінансових інвестицій підприємства.
20. Оцінка доцільності фінансових інвестицій.
21. Необхідність, завдання і принципи експертної оцінки вартості підприємства.
22. Методичні підходи до оцінки вартості підприємства.
23. Розрахунки при здійсненні зовнішньоекономічних операцій.
24. Сутність, необхідність та основні завдання фінансового контролінгу.
25. Методи фінансового прогнозування.

26. Бюджетування як функція фінансового контролінгу.
27. Правила фінансування підприємств.
28. Планування прибутків і збитків.
29. Планування ліквідності.
30. Бюджетний контроль та аналіз відхилень.

Завдання з дисципліни «Банківські операції»

Теоретичні питання

1. Банківська система: суть, будова, види банківських установ та їх функції.
2. Характеристика й класифікація банківських операцій.
3. Порядок реєстрації банківських установ.
4. Склад та структура ресурсів банку.
5. Формування власного капіталу банку.
6. Депозитні операції банків.
7. Міжбанківські кредити як джерело запозичення банківських ресурсів.
8. Основи організації грошових розрахунків у народному господарстві.
9. Основні принципи організації безготівкового платіжного обороту.
10. Міжбанківські розрахунки в національній валюті.
11. Система електронних платежів.
12. Суть кредиту, класифікація банківських кредитів.
13. Кредитний потенціал банку, етапи процесу кредитування.
14. Оцінка кредитоспроможності позичальника.
15. Кредитні ризики.
16. Класифікація банківських операцій з цінними паперами.
17. Поняття та види банківських інвестицій. Оцінка інвестиційних проектів.
18. Поняття валюти, валютного курсу, котирування валюти.
19. Електронні системи міжнародних міжбанківських платежів.
20. Загальна характеристика та види нетрадиційних банківських операцій та послуг.
21. Лізингові операції.
22. Факторинг та форфейтинг.
23. Трастові послуги банку. Гарантійні послуги банку.
24. Консультаційні, інформаційні та інші послуги.
25. Послуги на користь фізичних і юридичних осіб.
26. Сутність фінансової стійкості банку та способи її забезпечення.
27. Фінансові звіти банку та оцінка його діяльності.
28. Економічні нормативи регулювання діяльності банків.
29. Ліквідність та платоспроможність банку.
30. Резервний фонд комерційного банку.

Завдання з дисципліни «Бюджетна система»

Теоретичні питання

1. Суть, призначення та роль бюджету держави.
2. Роль бюджету у фінансово-кредитному механізмі.
3. Основи бюджетного устрою.
4. Бюджетна класифікація.
5. Методи та джерела формування доходів бюджету.
6. Видатки бюджету на економічну діяльність держави та науку.

7. Видатки бюджету на соціальний захист громадян України.
8. Державний кредит і видатки бюджету на обслуговування державного боргу).
9. Склад і структура видатків бюджету.
10. Видатки на економічну діяльність.
11. Видатки на науку.
12. Склад видатків на соціальний захист і соціальну сферу.
13. Фінансування закладів соціального забезпечення.
14. Видатки на національну оборону.
15. Видатки на управління.
16. Державний кредит, видатки бюджету на обслуговування державного боргу
17. Місцеві бюджети: види і структура.
18. Склад, структура та динаміка доходів, видатків місцевих бюджетів.
19. Програмно-цільовий метод бюджетування.
20. Особливості організації фінансів підприємств комунальної власності.
21. Формування бюджетної політики на місцевому рівні.
22. Методи, види, форми фінансового контролю на рівні місцевих органів влади та управління.
23. Поняття і мета регулювання міжбюджетних відносин.
24. Засади розмежування видатків за видами бюджетів.
25. Закріплення доходних джерел за видами бюджетів.
26. Міжбюджетні трансферти, їх види.
27. Бюджетне нормування. види норм видатків, їх характеристика.
28. Бюджетний дефіцит.
29. Структура бюджетної системи.
30. Бюджетний процес та його стадії.

Розрахункові задачі

Задача 1.

Визначте відсотки та суму наращеного боргу, якщо позичка становить 12 тис. грн., термін боргу 6 місяців при ставці простого відсотка 18 % річних.

Задача 2.

Комерційний банк здійснив емісію звичайних акцій загальною кількістю 8000 тис. шт. номінальною вартістю 20 грн., привілейованих акцій загальною кількістю 200 тис. шт. номіналом 20 грн. Із загальної кількості емітованих акцій 1500 тис. звичайних акцій були продані за ціною 24 грн. за одну акцію, 80 тис. привілейованих акцій були продані за ціною 30 грн. за акцію. Визначте розмір статутного капіталу банку та розмір його емісійного доходу.

Задача 3.

Через 160 днів з моменту підписання контракту боржник сплатить 750 тис. грн. Кредит наданий під 20 % річних. Визначте, яку суму одержить боржник і суму дисконту.

Задача 4.

Визначте банківську маржу, прибутковість активів та прибутковість капіталу, якщо чистий прибуток банку склав 390 тис. грн., загальні активи банку дорівнювали 105600 тис. грн., з них доходних – 70%, розмір власного капіталу 40000 тис. грн.

Задача 5.

Підприємство уклало договір на одержання довгострокової позички розміром 126 тис. грн. терміном на 3 роки під 12 % річних. За умовами договору погашення боргу і відсотків здійснюється рівними частинами. Розрахуйте за роками суми погашення основного боргу і відсотків за ним, якщо відомо, що виплати за рік (ануїтетні платежі) становлять 25 357 грн.

Задача 6.

Визначте накопичувальний борг за кредитом, виданим банком підприємству терміном на 2,5 роки під 22 % річних при розмірі позички 45 тис. грн. і погашенні основного боргу рівними частинами за півріччями.

Задача 7.

У підприємства відкрито в різних банках два розрахункових рахунка: середньомісячний залишок коштів на розрахунковому рахунку в банку А становить 59800 грн. при ставці нарахування на залишки коштів 8% річних, середньомісячний залишок коштів на рахунку в банку Б – 78500 грн. при ставці 1,5% кварталних. Крім того, підприємство розмістило депозит терміном на 1 місяць в сумі 35600 грн. під 15% річних. Визначте достатність суми нарахованих відсотків за всіма рахунками протягом місяця для погашення відсотків за кредитом в розмірі 59600 грн., отриманим підприємством на 20 діб під 21% річних.

Задача 8.

Банк випустив вексель номіналом 1200 грн., терміном 9 місяців з нарахуванням процентів за ставкою 12 % річних. Визначити суму доходу, що отримує власник векселя.

Задача 9.

Яка ефективна ставка нарахування відсотків, якщо номінальна ставка становить 21 % за умов нарахування відсотків щокварталу?

Задача 10.

Банк випустив векселі дисконтного типу номіналом 1100 грн. і терміном 6 місяці. При цьому, %-і витрати повинні визначатися відповідно до ставки процентів за депозитними вкладками, що становить 12% річних. Визначити суму процентних витрат банку.

Задача 11.

Обладнання використовується 3 роки, приносячи щорічний дохід 15,2 тис. доларів. До кінця 3-го року вартість його реалізації складає 67 тис. дол. Визначити величину початкових витрат на устаткування, якщо ставка процента становить 17%, що нараховуються наприкінці року.

Задача 12.

Підприємству необхідно устаткування на 6 років. Розрахуйте загальну суму лізингу, якщо відомо, що вартість устаткування становить 785000 грн., а коефіцієнти дисконтування, запропоновані банком, складають за 1 рік – 1,15; за 2 рік – 1,05; за 3 рік – 0,95; за 4-6 рік - 0,75.

Задача 13.

Визначити чисту приведену вартість від реалізації проекту, виходячи зі ставки порівняння 12% за період, за умов що фірмі потрібно вкласти в проект 29 млн. грн. Доходи від інвестування очікуються в наступні 5 років по 3,6 млн. грн. наприкінці кожного року, починаючи з четвертого. Оцінити, чи є проект прибутковим або збитковим.

Задача 14.

Підприємство виставило платіжну вимогу за відвантажену продукцію в сумі 23550 грн., термін нормального документообігу – 15 днів, відсоткова ставка за

кредит становить 22 % . Розрахуйте плату за послуги факторингу.

Задача 15.

Підприємство планує вкласти в проект 10 млн. грн. Доходи від інвестування очікуються в наступні вісім років по 3 млн. грн. наприкінці кожного року, починаючи з третього. Визначити чисту приведену вартість від реалізації проекту, виходячи зі ставки порівняння 10,5% за період. Оцінити, чи є проект прибутковим.

Задача 16.

Банк уклав факторингову угоду з фірмою і отримав боргове зобов'язання за дисконтною ставкою 28%, на суму 21 млн. грн., яка повинна виплачуватися рівними частинами щокварталу. Визначте суму коштів, отриманих фірмою і банком від проведення цієї операції.

Задача 17.

Ощадний сертифікат номіналом 7500 грн. з нарахуванням відсотків за ставкою 15 % річних і терміном на півроку куплені банком за 95 днів до погашення і продані через 50 днів. Ставка процентів за депозитами на ринку на момент купівлі і продажу складала 13% і 11% річних, відповідно. Визначити доходність даної операції для банку за ефективною ставкою простих процентів.

Задача 18.

Розрахуйте щомісячний розмір орендної плати за фінансовим лізингом, якщо відомо, що фірма орендує авто вартістю 322 тис. грн. терміном на 36 місяців при ставці 0,95% на місяць.

Задача 19.

Визначте дохід банку по угоди банківського лізингу, якщо ставка за лізинговим кредитом становить 22% річних, угода укладена терміном на 3 роки, обсяг угоди 65 тис.грн., ставка комісійної лізингової винагороди 1,75% від обсягу угоди.

Задача 20.

Підприємство здійснює поставки товарів у сумі 25600000 грн., оборотність цієї дебіторської заборгованості складає 25 разів на рік. Для прискорення погашення цієї заборгованості вона була передана факторинговому відділу банку на наступних умовах: розмір резервування – 15%; комісійна винагорода банку – 0,5 %; відсоткова ставка за факторинговий кредит – 25%.

Визначити, яку суму отримає підприємство за даною операцією і який розмір доходу банку.

Задача 21.

Визначити вартість послуг факторингового відділу банку, що були надані підприємству, якщо відомо, що він виставив рахунок за відвантажену продукцію на суму 350 тис. грн. Строк нормального документообігу складає 15 днів, відсоткова ставка за кредит підвищена на 3 пункти при середній банківській кредитній ставці 18% річних. Комісійні банку за обслуговування дебіторської заборгованості складають 0,25%.

Задача 22.

Форфейтер придбав у клієнта партію з 4 векселів терміном 2 роки, кожний з яких має номінал 17500 дол. США. Платежі за цими векселями здійснюються 2 рази на рік, тобто через кожні 180 днів. При цьому форфейтер надає клієнту 3 пільгових дня для розрахунків. Облікова ставка за векселями складає 10% річних.

Задача 23.

У звітному році місцевий бюджет області отримав надходжень за рахунок:

- податку на доходи фізичних осіб - 658612 тис. грн;

- земельний податок - 92568 тис. грн;
- місцевих податків і зборів - 69587 тис. грн;
- єдиного податку для суб'єктів малого підприємництва - 21090 тис. грн;
- доходів від майна, що належить місцевій владі - 17008 тис. грн;
- доходів від господарської діяльності підприємств комунальної власності - 689254 тис. грн.

Визначте структуру доходів бюджету області у звітному році та надходження за рахунок інших доходів. Яка сума доходів надійшла за рахунок податкових надходжень, а яка за рахунок неподаткових?

Задача 24.

У школі станом на 1.01 поточного року навчається 1025 учнів. За даними перепису дітей дошкільного віку у новому навчальному році до 1 класу підуть 102 дитини. Після закінчення 11 класу буде випущено 29 учнів. Після закінчення 9 класу буде випущено 10 учнів. Визначити середньорічний контингент учнів.

Задача 25.

Циклічний дефіцит бюджету звітного року становив 1,9 млрд. грн., тоді як величина структурного дефіциту обмежилась 0,9 млрд. грн. Визначити фактичний дефіцит бюджету.

Задача 26.

У підприємства власний капітал становить 26000, воно планує придбати будівлі на 17000, обладнання на 8600, було вирішено, що власний капітал у підприємства буде становити майже 45% всього майна підприємства.

Скласти спрощений баланс, визначити розмір фінансових ресурсів, проаналізувати структуру активів та пасивів, якщо: 1) 25% оборотних активів повинно фінансуватися за рахунок ВОК; 2) кредити не можуть перевищувати 18% майна підприємства.

Задача 27.

Майно підприємства 735000, знос необоротних активів складає 62%, виробничі запаси 91000, абсолютна ліквідність 0,45, готова продукція 111200, незавершене виробництво 75% від готової продукції, дебіторська заборгованість 23000, грошові кошти, автономність підприємства складає 71%, довгостроковий кредит банку 1260, 30% короткострокової заборгованості складають короткострокові кредити банків. Скласти баланс, знайти первісну вартість необоротних активів.

Задача 28.

Визначити статутний, власний і залучений капітал на початок і кінець року. Протягом року були додатково емітовані акції на суму 2,74 млн.грн., облігації (конвертовані в акції) – 0,8 млн.грн., отримано прибуток (нерозподілений) – 1,8 млн.грн. На початок року пасиви товариства становили: статутний капітал – 1,75 млн.грн., резервний капітал – 0,3 млн.грн., облігації – 0,85 млн.грн., кредит банку – 0,75 млн.грн.

Задача 29.

Поточні активи підприємства складають 320 тис. грн., поточні зобов'язання 750 тис. грн., виручка 470 тис. грн., чистий прибуток 59 тис. грн., довгострокові зобов'язання 30 тис. грн., власний капітал 99 тис. грн.

Знайти робочий капітал підприємства, рентабельність реалізації, коефіцієнт поточної ліквідності, коефіцієнт швидкої ліквідності, співвідношення залученого капіталу підприємства до власного

Задача 30.

На підприємстві тривалість обороту запасів становить 60 днів, дебіторської заборгованості 10 днів, кредиторської заборгованості 30 днів. Яка тривалість обороту грошових коштів підприємства?

**ЗМІСТ ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ ДЛЯ
АБИТУРІЄНТІВ ЩО ВСТУПАЮТЬ ЗА НЕСПОРІДНЕНИМИ
СПЕЦІАЛЬНОСТЯМИ**

Метою проведення додаткового вступного випробування є забезпечення конкурсних засад при зарахуванні в СУЕМ на навчання для здобуття освітнього ступеня магістр за напрямом підготовки «Фінанси, банківська справа та страхування» студентів неспоріднених спеціальностей, шляхом виявлення рівня підготовленості абітурієнтів за загальноекономічними дисциплінами.

У програму додаткового вступного випробування з метою діагностування знань і умінь вступників із загальноекономічних дисциплін включено наступні навчальні предмети:

- Фінанси, гроші і кредит;
- Фінансовий аналіз.

Завдання додаткового вступного випробування

Теоретичне завдання

1. Особливості грошової форми вартості.
2. Гроші як особливий товар.
3. Види грошей.
4. Емісійна система.
5. Становлення грошової системи України.
6. Грошова реформа та її методи.
7. Особливості інфляційного процесу в Україні.
8. Платіжний баланс України.
9. Валютна позиція та її види.
10. Валютний ризик. Індексні обмеження.
11. Функції кредиту.
12. Роль мультиплікаційного ефекту у створенні нових грошей.
13. Теоретичні моделі попиту на гроші.
14. Кейнсіанський та монетаристський методи подолання інфляції.
15. Паритет валюти та його форми на різних етапах розвитку валютних систем.
16. Роль фінансової системи у забезпеченні фінансової стабільності країни.
17. Фінансове регулювання підприємницької діяльності.
18. Фактори розширеного відтворення фінансових ресурсів підприємства і методи їх реалізації.
19. Прибуток як фактор розширення обігових коштів і збільшення обсягів виробництва.
20. Державний борг України: причини виникнення, динаміка зростання та можливості подолання.
21. Фондовий ринок в Україні: сучасний стан та перспективи розвитку.

22. іржовий та позабіржовий ринки цінних паперів в Україні.
23. Стимулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
24. Сутність фінансів як історичної та економічної категорії.
25. Сутність фінансової системи і її внутрішня структура.
26. Правове регулювання фінансових відносин.
27. Сутність бюджетної політики та грошово-кредитної політики.
28. Сутність міжнародної фінансової, митної та валютної політики.
29. Сутність і роль фінансового механізму.
30. Складові елементи фінансового механізму, їх характеристика.
31. Державний борг: сутність і види.
32. Сутність фінансів населення, їх значення.
33. Характеристика фінансових інститутів ринку.
34. Фондова біржа та її функції.
35. Валютний курс і конвертованість валют.
36. Суть і завдання фінансового аналізу.
37. Зовнішній і внутрішній види аналізу.
38. Методи та прийоми фінансового аналізу.
39. Зовнішні та внутрішні джерела фінансового аналізу.
40. Фінансова та бухгалтерська звітність як джерела фінансового аналізу.
41. Експрес-аналіз балансу підприємства.
42. Аналіз складу і структури загального капіталу.
43. Вертикальний та горизонтальний аналіз показників балансу.
44. Структура і динаміка активів підприємства та джерел їх утворення
45. Склад і структура власного капіталу.
46. Склад і структура позичкових коштів.
47. Поняття оборотних активів підприємства: склад та структура оборотних активів.
48. Теоретичні та методологічні засади оцінки капіталу підприємства.
49. Ефект фінансового важеля.
50. Операційна, інвестиційна та фінансова діяльність.
51. Суть прямого та непрямого методу розрахунку грошових коштів.
52. Обертання грошових коштів.
53. Платіжні засоби та строкові зобов'язання підприємства. Ліквідність та платоспроможність.
54. Показники абсолютної фінансової стійкості: наявність власних оборотних коштів, наявність власних і довгострокових позикових джерел формування запасів і затрат, загальна величина основних джерел формування запасів і затрат.
55. Основні критерії оцінювання кредитоспроможності позичальника.
56. Етапи оцінювання фінансового стану позичальника.
57. Основні групи показників оцінки фінансового стану позичальника.
58. Якісні показники ділової активності та порядок їх аналізу.
59. Поняття рентабельності.
60. Модель аналізу інвестицій: реальні інвестиції.
61. Основні показники оцінки ефективності інвестицій.
62. Ризик і дохідність у фінансовому аналізі.
63. Економетричний інструментарій оцінки фінансового ризику цінних

паперів.

64. Послідовність проведення комплексного фінансового аналізу.

65. Система показників комплексного фінансового аналізу.

Розрахункові задачі

Задача 1.

Визначити: у скільки разів агрегат М3 більше за агрегат М0; у скільки разів агрегат М2 більше за агрегат М1; у скільки разів грошова база більша за агрегат М0.

Якщо: готівка на руках фізичних осіб – 65 млрд. гр. од.; кошти на рахунках до запитання в комерційних банках – 8 млрд. гр. од.; кошти на платіжних картках – 250 млрд. гр. од.; кошти на розрахункових рахунках підприємств – 315 млрд. гр. од.; банкноти та монети в касах банків – 55 млрд. гр. од.; резерви комерційних банків в НБУ – 95 млрд. гр. од.; строкові вклади в комерційних банках – 652 млрд. гр. од.; вклади за довірчими операціями – 15 млрд. гр. од.

Задача 2.

Визначте значення грошово-кредитного мультиплікатора за агрегатом М1, якщо: готівка на руках фізичних осіб складає 45 млрд. гр. од.; кошти на платіжних картках – 65 млрд. гр. од.; кошти на розрахункових рахунках підприємств – 205 млрд. гр. од.; готівка в касах банків – 25 млрд. гр. од.; резерви комерційних банків в НБУ – 75 млрд. гр. од.

Задача 3.

Визначте значення грошово-кредитного мультиплікатора за агрегатом М2, якщо: готівка на руках фізичних осіб складає 45 млрд. гр. од.; кошти на платіжних картках – 65 млрд. гр. од.; кошти на розрахункових рахунках підприємств – 205 млрд. гр. од.; готівка в касах банків – 25 млрд. гр. од.; резерви комерційних банків в НБУ – 75 млрд. гр. од.

Задача 4.

Протягом року грошова пропозиція в країні зросла в з 75 млрд. гр. од. до 250 млрд. гр. од.; обсяг виробництва зріс у 2,5 рази; рівень цін зріс на 75 %. Як зміниться швидкість обігу грошей?

Задача 5.

Протягом року внаслідок інфляції ціни зросли на 35 %, грошова маса зросла в 1,75 рази, а швидкість обігу грошей зросла з 20 до 25 обертань на рік. Як за таких умов зміниться сукупний обсяг реалізації?

Задача 6.

Як зміниться рівень цін в економіці, якщо грошова маса зросте в на 50 %, швидкість обігу грошей зменшиться у 1,5 рази, а сукупний обсяг реалізації зросте з 50 млн. одиниць до 125 млн. одиниць?

Задача 7.

Кількість грошей, необхідна для обігу, становить 23 млн. гр. од.; сума цін товарів, проданих протягом року, складає 650 млн. гр. од.; сума цін товарів, проданих у кредит – 175 млн. гр. од.; сума платежів, погашених взаємним зарахуванням боргів – 45 млн. гр. од.; середнє число оборотів грошової одиниці – 20. Визначити суму платежів, за якими настав термін оплати?

Задача 8.

Визначити відсотковий рівень та індекси інфляції за умови, що вартість споживчого кошика станом на 1 січня попереднього року становила 1850 грн.,

станом на 1 квітня – 1920 грн., станом на 1 липня – 1980 грн., станом на 1 січня поточного року – 2100 грн.

Задача 9.

Визначити темпи інфляції, якщо обсяг грошової маси порівняно з минулим роком зріс на 50%, швидкість обігу грошей зросла на 15%, а приріст товарної маси становив 45%.

Задача 10.

Визначити, як змінилися реальні доходи громадян, якщо обсяг грошової маси порівняно з минулим роком збільшився у 2,5 рази, швидкість обігу грошей подвоїлася, приріст товарної маси становив 18%, а номінальна заробітна платня зросла удвічі.

Задача 11.

Клієнти А, В і С розмістили на банківських депозитах по 25 тис. грн. терміном на 4 роки: А – під 15% річних з щоквартальною капіталізацією; В – під 18% річних з капіталізацією кожні півроку; С – під 12% річних з щорічною капіталізацією. Розрахуйте для кожного суму нарахованих відсотків за весь період.

Задача 12.

Скільки днів триватиме фінансовий цикл підприємства, якщо середній період обороту запасів сировини та матеріалів становить 20 днів; середній період обороту незавершеного виробництва – 7; середній період обороту запасів готової продукції – 12; середній період обороту дебіторської заборгованості – 18; середній період обороту грошових коштів – 10; середній період обороту кредиторської заборгованості – 20 днів:

Задача 13.

Загальна вартість активів підприємства становить 31500 тис. грн., ліквідні активи – 2600 тис. грн., капіталізовані джерела – 1800 тис. грн. Розрахувати коефіцієнт поточної ліквідності.

Задача 14.

Підприємство має прибуток до вирахування відсотків та податків на рівні 215 тис. грн. Довгострокові зобов'язання підприємства становлять 175 тис. грн під 15%. Керівництво планує збільшити прибуток до сплати відсотків та податків на 40%. Як зміниться чистий прибуток.

Задача 15.

Якою буде рентабельність продукції якщо валовий прибуток становить 185 тис. грн, собівартість реалізованої продукції – 375, адміністративні витрати – 60, витрати на збут – 8 тис. грн

Задача 16.

Якою буде рентабельність власного капіталу, якщо коефіцієнт оборотності активів становить 0,75, коефіцієнт фінансової залежності – 1,25, чистий прибуток – 750 тис. грн, чистий дохід – 152000 тис. грн

Задача 17.

Скільки днів триватиме фінансовий цикл підприємства, якщо тривалість операційного циклу становить 35 днів, середній період обороту дебіторської заборгованості – 15 середній період обороту кредиторської заборгованості – 20 днів

Задача 18.

У звітному періоді чистий прибуток підприємства становив 150 тис. грн, коефіцієнт реінвестування – 0,15. Яка буде сума власного капіталу на кінець

звітнього періоду, якщо коефіцієнт стійкого зростання становить 0,18.

Задача 19.

Розрахувати коефіцієнт оборотності оборотних активів, тривалість обороту оборотних активів підприємства; визначити суму вивільнених коштів за рахунок прискорення оборотності оборотних активів підприємства.

Чистий дохід за минулий рік становив 25986,0 тис. грн, середньорічна величина оборотних активів – 6528,0 тис. грн; а у звітному році відповідно – 36589,0 тис. грн і 7895,0 тис. грн.

Задача 20.

Загальна вартість активів підприємства становить 31500 тис. грн., ліквідні активи – 2600 тис. грн., капіталізовані джерела – 1800 тис. грн. Розрахувати коефіцієнт абсолютної ліквідності.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінювання результатів з кожного виду завдань вступного випробування здійснюється за розширеною шкалою:

Шкала оцінювання		
За національною шкалою	Кількість набраних балів	За шкалою ЄКТС
відмінно	90–100	А
добре	82-89	В
	75-81	С
задовільно	67-74	D
	60-66	Е
незадовільно	36-59	FX (з можливістю повторного складання)
	1-35	F (з обов'язковим повторним курсом)

З одержаної суми оцінок виводиться середній бал, який є підсумковою оцінкою за вступне випробування, і який враховується для рейтингування кандидатів і здійсненні конкурсного відбору осіб при прийомі на навчання.

Нижче подано критерії оцінювання знань і умінь вступників.

Критерії оцінки теоретичних питань:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінки
30	Абітурієнт правильно, повно відповів на теоретичні питання
0	Абітурієнт не розкрив зміст питання
0–90	Відповіді на тестові завдання вступних випробувань

Критерії оцінки розрахункових задач:

Кількість балів	Зміст критеріїв оцінки
5	Абітурієнт дає повну, вичерпну відповідь. Вона складається з правильного арифметичного результату; доцільного і логічного теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; правильного посилання (за необхідністю) на відповідні законодавчі та нормативні акти.
4	Абітурієнт розв'язує задачу правильно, але не формулює наприкінці розв'язку висновок за результатами розрахунків, неправильно округлює результати.
3	Абітурієнт розв'язує задачу без теоретичного обґрунтування виконаних розрахунків; або теоретичне обґрунтування зроблене, хід розв'язання правильний, але є арифметична помилка у розрахунках чи розрахунки проведено неохайно.
2	Абітурієнт розв'язує задачу, але у ході розв'язку допускає ряд помилок, неохайно оформлює роботу.
1	Абітурієнт розв'язує задачу без зазначення та аргументування формули, в ході розв'язку є помилки.
0	Абітурієнт розв'язує задачу неправильно.
0–5	Відповіді на тестові завдання вступних випробувань

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Андрейків Т. Я. Фінанси держави: навч. Посібник. Львів: Львівська комерційна академія, 2016 252 с.
2. Фінансова діяльність підприємств: навч. посіб. / В. І. Аранчій, В. Д. Чумак, О. Ю. Смолянська, Л. В. Черненко. К.:ВД «Професіонал», 2014. 240 с.
3. Банківські операції: навч. посіб./ [Ковальчук К. Ф., Вишнякова І. В., Савчук Л. М. та ін.]. К.: ЦУЛ, 2013. 162 с.
4. Банківські операції: підруч./ [За ред. О. В. Дзюблюка]. 2-ге вид., випр. і доп. Тернопіль: Терно-граф, 2013. 688 с.
5. Банківські та кредитні відносини. Законодавство, судова практика: практ. посіб./ [Упоряд. Григоренко Л. С.]. К.: ЦУЛ, 2016. 408 с.
6. Бюджетна система : підруч. / за ред. С.І. Юрія, В.Г. Дем'янишина, О.П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, 2013. 624 с
7. Бюджетна система : підручник / за наук. ред. В.М. Федосова, С.І. Юрія. К. : Центр учбової літератури, Тернопіль : Екон.думка, 2012. 871 с.
8. Бюджетна система України : тренінг-курс: навч. посібник. / За загал. ред. В.М. Опаріна; передм. Т.І. Єфименко. К. : ДННУ, 2012. 392 с.
9. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. Одеса: Видавництво Бартенєва, 2014. 392 с.
10. Бюджетна система: Навчальний посібник / [Баранова В.Г., Дубовик О.Ю., Хомутенко В.П. та ін.] за заг. ред. В.П. Хомутенко. Одеса : Видавництво Бартенєва, 2014. 392 с.
11. Бюджетний кодекс України від 08.07.2010 № 2456-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=a&find=1&typ=21> Вовчак О. Д., Бучко І. Є., Костак З.Р. Гроші та кредит: навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2017. 424 с.
12. Васильців Т. Г. Бізнес -планування: навч. посіб. К.:Знання, 2013. 173с.
13. Закон України “ Про Національний банк України”
14. Закон України „Про банки і банківську діяльність” від 07.12.00
15. Зятковський І. В. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: навч. посіб. Чернівці: КП «Видавництво «Золоті литаври», 2016. 274 с.
16. Конституція України: №254к/96ВР Прийнята на V сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 року // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=254%EA%2F96-%E2%F0>.
17. Квасницька Р.С. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. посіб. К., 2013. 632 с.
18. Коваленко Д. І., Венгер В. В. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика: Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2013. 578 с.
19. Копилук О. І., Музичка О. М. Банківські операції: навч. посіб. 2-ге вид., випр. і доп. .: ЦУЛ, 2017. 536 с.
20. Косова Т.Д., Циганов О.Р. Банківські операції: Навч. пос. К.: Центр учбової літератури 2016. 372с.
21. Кравчук О.М. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: Навч. Посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 504 с

22. Марич П.М., Коваль Л. П. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання. Навч. посіб. Львів: 2010. 250 с. Левандівський О. Т., Деметер П. Е. Банківські операції: навч. посіб. К.: Знання, 2012. 463 с.
23. Михайловська І. М., Олійник А. В. Банківські операції. Кредитно-модульний курс: навч. посіб. Л.: Магнолія 2006, 2016. 646 с.
24. Олійник В.Я. Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва: навч. Посіб. / В.Я. Олійник, Н.І. Шевченко, В.В. Даценко, І.В. Демяненко. Дніпропетровськ: ДДФА, 2012. 282 с.
25. Про Державний бюджет України відповідний рік 2018 рік: URL:<http://search.ligazakon.ua/>
26. Податковий кодекс України від від 02.12.2010 № 2755-VI // Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
27. Снігурська Л.П. Банківські операції та послуги: Навч. посібник для студентів вищ. навч. закладів К.: МАУП, 2016 456 с. .
28. Спасів Н. Я. Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навчально-методичний посібник. / Н. Я. Спасів, М. С. Лосева, Н. О. Дітчук, Л.Р. Маринчак. Івано-Франківськ: ІФНТУНГ, 2013. 150 с.
29. Ткачук І.Г. Державні фінанси: підручник. Івано-Франківськ: ДВНЗ «Прикарпат. нац. Ун - т ім. Василя Стефаника», 2015. 510 с.
30. Федосов В.М. Бюджетна система : підруч. / за наук . ред.В. М. Федосова, С.І. Юрія. К. : Центр учбов. Літератури ; Тернопіль: Екон. думка, 2012. 871 с.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

1. Фінанси, гроші та кредит: теорія та практика /Д.І. Коваленко, В.В. Венгер. К.: Центр навчальної літератури, 2013. 578 с.
2. Каламан О. Б. Гроші. Фінанси. Кредит: навч. посіб. О.: Фенікс, 2013. 281 с.
3. Вовчак О. Д. Гроші та кредит: підручник для вищих навч. закл. К.: Центр навчальної літератури, 2017. 424 с.
4. Гроші та кредит: практикум : навч. посіб. / О.В. Шишкіна, М.В. Дубина; Чернігів. нац. технол. ун-т. - Чернігів: Брагінець О.В. [вид.], 2017. 273 с.
5. Гроші та кредит: теорія і практика (у схемах і таблицях) : навч. посіб. / О.В. Шишкіна, М.В. Дубина; Чернігів. нац. технол. ун-т. Чернігів : Брагінець О. В. [вид.], 2018. 570 с.
6. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. / За заг. ред. Школьник І.О. [І.О. Школьник, І.М. Боярко, О.В. Дейнека та ін.] К. :«Центр учбової літератури», 2016. 368 с.
7. Тринька Л.Я., Іванчук (Липчанська) О.В.Фінансовий аналіз. Навчальний посібник. К.: Алерта, 2014. 768 с.
8. Мних Є.В. Фінансовий аналіз: підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. – К.: КНТУ, 2014. – 536 с.